

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (R. Berdilo)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (V. Clima, A. Malii, E. Palanciuc)

Î N C H E I E R E

17 iunie 2020

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Anatolie Bădicu, reprezentat de avocatul Valentin Fediuc,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Anatolie Bădicu împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova privind anularea răspunsului, încasarea cheltuielilor de judecată și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 11 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Anatolie Bădicu împotriva hotărârii din 19 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă :

La 08 decembrie 2017, Anatolie Bădicu a depus cerere de chemare în judecată împotriva președintelui Comisiei pentru etică și disciplină din cadrul Uniunii Avocaților din Republica Moldova, Vitalie Tăbîrță, privind anularea răspunsului, încasarea cheltuielilor de judecată și repararea prejudiciului moral (f.d. 1)

Ulterior, la 26 aprilie 2018, Anatolie Bădicu și-a concretizat pretențiile înaintându-le împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova (f.d. 41).

În motivarea acțiunii a indicat că, la 19 august 2016 a încheiat un contract de asistență juridică cu avocatul Ion Șova, căruia i-a achitat suma de 4 000 lei, fiindu-i eliberat bonul de plată seria EZ nr. 569237, însă avocatul nu și-a onorat obligațiile sale contractuale, prin nedepunerea cererii de recurs motivate la Curtea de Apel Bălți, a expediat o cerere incompletă la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, fapt despre care a fost informat prin răspunsurile primite.

Ca urmare, a sesizat Comisia pentru etică și disciplină din cadrul Uniunii Avocaților despre încălcările admise de avocatul Ion Șova, însă a primit răspuns la 24 noiembrie 2017, prin care a fost informat că, în acțiunile avocatului Ion Șova nu au fost constatate careva încălcări.

Solicită reclamantul anularea răspunsului Comisiei pentru etică și disciplină din cadrul Uniunii Avocaților din Republica Moldova, încasarea cheltuielilor de

judecată în mărime de 2000 lei și repararea prejudiciului moral în mărime de 5 000 lei.

Prin hotărârea din 19 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cererea de chemare în judecată înaintată de Bădicu Anatolie către Uniunea Avocaților din Republica Moldova privind anularea răspunsului, încasarea cheltuielilor de judecată și repararea prejudiciului moral s-a respins ca neîntemeiată.

Prin decizia din 11 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de către Anatolie Bădicu împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 19 octombrie 2018.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că nu au fost administrate probe care ar confirma că avocatul Ion Șova și-a încălcat obligațiile asumate prin contractul de asistență juridică din 19 august 2016.

Instanța a reținut că apelantul a solicitat atragerea la răspundere disciplinară a avocatului Ion Șova din motivul nedeunerii unui recurs motivat împotriva hotărârii Judecătoriei Șoldănești din 24 iunie 2016, însă după cum reiese din decizia din 29 septembrie 2016 a Curții de Apel Bălți, recursul împotriva hotărârii a fost depus la 30 iunie 2016, respectiv anterior încheierii contractului de asistență juridică cu avocatul Ion Șova, motiv din care cu certitudine se constată că avocatul la momentul depunerii recursului, nici nu deținea împuternicirile necesare pentru a depune careva acte din numele clientului său.

Instanța a menționat că din conținutul deciziei Curții de Apel Bălți din 29 septembrie 2016 urmează că recursul declarat de Anatolie Bădicu împotriva hotărârii din 24 iunie 2016 a Judecătoriei Șoldănești a fost examinat în fond, nefiind constatată neîntrunirea condițiilor de declarare a recursului prin neprezentarea cererii de recurs motivată.

Referitor la pretinsa încălcare a dreptului clientului Anatolie Bădicu de către avocatul Ion Șova, prin depunerea unei cereri incomplete la CEDO, instanța de apel a remarcat că pe verso-ul mandatului avocațional semnat ca urmare a încheierii contractului de asistență juridică din 19 august 2016, nu se constată împuternicirea avocatului Ion Șova de a ataca hotărârea judecătorească. Mai mult, reieșind din răspunsul Curții Europene din 09 februarie 2017 adresat lui Anatolie Bădicu, se dovedește că cererea la Curtea Europeană a Drepturilor Omului a fost expediată de către Anatolie Bădicu, și nu de către avocatul Ion Șova.

Prin urmare, instanța de apel a concluzionat că argumentele expuse de către Anatolie Bădicu în cererea de chemare în judecată au caracter declarativ, fiind lipsite de suport juridic, nefiind stabilite careva condiții care ar duce la anularea răspunsului Comisiei pentru etică și disciplină din cadrul Uniunii Avocaților din Republica Moldova.

Pretențiile cu privire la încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată au fost respinse or, acestea sunt subsecvente cerinței de bază, care la caz a fost respinsă.

La 21 noiembrie 2019 Anatolie Bădicu, reprezentat de avocatul Valentin Fediuc, a declarat recurs împotriva deciziei din 11 septembrie 2019 Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei menționate, cu restituirea cauzei în instanța de apel pentru adoptarea soluției finale pe caz.

În motivarea recursului a indicat că, instanțele ierarhic inferioare nu au aplicat legea care trebuia să fie aplicată, și anume art. 1 alin. (1), art. 3 lit.a), art. 9, art. 54 alin. (3), art.60 alin. (1), (2) din Legea cu privire la avocatură nr. 1260-XV din

19.07.2002.

Astfel, la 19 august 2016 în sarcina avocatului intra acordarea clientului a consultației juridice necesare și suficiente, pentru alegerea strategiei de apărare, pentru ca din partea clientului să nu fie admise neajunsuri, care ar împiedica avocatul în exercitarea mandatului acceptat. Astfel, deoarece clientul nu a indicat împuterniciri concrete în mandat, avocatul avea posibilitatea să introducă pe versoul mandatului orice împuternicire de care dânsul avea nevoie. Însă avocatul a omis să facă acest lucru, ceea ce echivalează cu auto înlăturarea sa de la executarea contractului de asistență juridică și neexecutarea sau executarea necorespunzătoare a mandatului acceptat.

A menționat că potrivit art. 572 alin. (2) Cod civil (în vigoare la situația din anul 2016) obligația trebuia executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit, la caz având aplicare prevederile legale referitor la contractul de mandat, în special art. 1030, art. 1031, art. 2031 alin. (2), art. 1034 alin. (1), (3) Cod civil.

A specificat că avocatul Ion Șova în urma încheierii contractului de asistență juridică cu clientul său, urma să acționeze cu diligența unui bun profesionist și să nu admită omisiuni, care ar afecta interesele legitime ale clientului. Însă, avocatul a omis să încheie contract de asistență juridică cu Anatolie Bădicu, care să stabilească raporturile dintre părți, eliberând fără temei mandat și bon de plată.

Consideră că instanțele ierarhic inferioare, la examinarea cauzei, urmau să aplice prevederile legale cu privire la executarea obligațiilor și cu privire la mandat, coroborate cu prevederile Legii cu privire la avocatură nr. 1260-XV din 19.07.2002.

La 27 ianuarie 2020, intimatul Uniunea Avocaților din Republica Moldova a recepționat copia recursului depus de Anatolie Bădicu, reprezentat de avocatul Valentin Fediuc (f.d. 118), însă nu și-au valorificat dreptul de a depune referință la cererea de recurs.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

Conform art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Examinând recursul depus de Anatolie Bădicu, reprezentat de avocatul Valentin Fediuc, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta este inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) și (2) lit. d) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă

este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere. Recursul se declară inadmisibil în special când: a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 245 alin. (1).

Astfel, potrivit art. 245 alin. (1) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Din actele cauzei rezultă că decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 11 septembrie 2019.

Totodată, din materialele dosarului și anume procesul-verbal al ședinței de judecată, rezultă că la pronunțarea dispozitivului deciziei Curții de Apel Chișinău din 11 septembrie 2019, Anatolii Bădicu, a fost prezent (f.d. 99-100).

În acest context, este de menționat că în corespundere cu prevederile art. 223 din Codul administrativ, hotărârile și alte acte de dispoziție prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art. 96–114.

Prin prisma art. 96 alin. (1) din Codul administrativ, notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor.

În același timp art. 33 din Codul administrativ, prevede că comunicarea interinstituțională și comunicarea cu participanții sau cu publicul în cadrul procedurii administrative se face prin orice mijloc (verbal, poștă, telefon, fax, poștă electronică etc.), acordându-se prioritate mijloacelor care asigură o mai mare eficiență, rapiditate și economie de costuri.

Prin urmare, se atestă că decizia din 11 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată recurentului Anatolii Bădicu în momentul pronunțării acesteia, însă, recursul a fost depus abia la 21 noiembrie 2019, contrar art. 245 alin. (1) din Codul administrativ, ceea ce denotă că a fost depus peste termenul de 30 de zile de la notificare.

În această ordine, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că în conformitate cu art. 24 alin. (1) Cod administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Mai mult, este de menționat că potrivit jurisprudenței Curții Europene, participanții procesului de judecată urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

În conformitate cu art. 36 alin. (2) Cod administrativ, instanțele de judecată competente aplică principiul supremației dreptului cu luarea în considerare a jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului.

Sub acest aspect, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reiterează că Anatolii Bădicu a cunoscut despre decizia din 11 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, și prin urmare, avea obligația de a întreprinde toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (Van Harn vs Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), de a proteja drepturile sale de acces la instanță, fapt ignorant cu desăvârșire, care în consecință a generat omiterea termenului prescris la art. 245 alin. (1) Cod administrativ.

Conform art. 65 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. La cerere se anexează probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și, suplimentar, se recuperează acțiunile omise.

Astfel, termenul de declarare a recursului poate fi restabilit, dacă persoanele îndreptățite prezintă probe veridice ce confirmă imposibilitatea depunerii acestuia în termen.

La caz, recurentul Anatolie Bădicu, reprezentat de avocatul Valentin Fediuc, nu a depus cerere privind repunerea recursului în termen în sensul art. 65 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, și nici nu a prezentat probe concludente și pertinente în vederea argumentării omiterii termenului legal, motiv din care recursul necesită a fi declarat inadmisibil.

Or, în cazul acceptării unui recurs tardiv se va încălca principiul securității raporturilor juridice, garantat de art. 6 și preambulul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului, ceea ce este inadmisibil.

Reieșind din considerentele menționate și având în vedere că recursul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 245 alin. (1) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia în temeiul art. 246 alin. (2) lit. d) din Codul administrativ, de a declara inadmisibil recursul depus de Anatolie Bădicu, reprezentat de avocatul Valentin Fediuc.

În conformitate cu art. 193, art. 230, art. 245 alin. (1), art. 246 alin. (1) și (2) lit. d) și art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de către Anatolie Bădicu, reprezentat de avocatul Valentin Fediuc, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh